

21. Přepřahací stanice Bujanov

Okres:	Český Krumlov
Obec:	Bujanov
Katastrální území:	Suchdol u Bujanova
Číslo popisné:	20 (část obce: Bujanov)
Rejstříkové číslo památky:	11752/3-1434
Číslo parcelní:	st. 80
GPS:	48°42'04.91" S 14°25'56.39" V

Popis objektu:

Jde o patrovou budovu obdélníkového půdorysu, v podélné ose orientovanou ve směru SSZ–JJV (v popisu pro zjednodušení užito orientace S–J, V–Z). K jižní stěně přiléhá přízemní přístavek, který vznikl odbouráním jižních stájí. Patrový přístavek přiléhá k západní stěně, původně sloužil k umístění záchodů. Objekt je krytý valbovou střechou, přístavek střechou valbovou, takřka ve stejném sklonu, jako je valba na objektu stanice. Jako krytiny je použito cementových tašek. Pod hřebenem směrem na západní stranu jsou dva komíny, cihlové a omítnuté. Další komín je vede podél jižní stěny z přístavku. Je v celé výšce nově vyzděn a omítnut. Na místech, kde je opadaná omítka je patrné, že při stavbě stanice bylo použito nepravidelného smíšeného zdiva, v přízemí s výraznějším podílem kamene, v patře pak jedná téměř výhradně o zdivo cihelné.

Severní strana. Hladká stěna bez otvorů, horizontálně členěná profilovanou kordonovou (patrovou) římsou. Korunní profilovaná římsa zachována. Římsy jsou hladké, bílé. V přízemní části na obou nárožích pásy omítky o šířce přibližně 50 cm, 1–2 cm předsazeny před omítku. Plocha stěny je šedá.

Východní strana. Průčelí sedmiosé, sedm oken v přízemí i v patře osazených do špalet. Okna jsou šestidílná, dřevěná. Tři nízká sklepní okénka s kamenným ostěním pod třemi pravými okny. Stěna je hladká bez členění, zachována pouze profilovaná kordonová a korunní římsa. Tyto jsou hladké, opatřeny bílou barvou. Středové okno v přízemí je opatřeno dvěma konzolemi, zratelná naddveřní římsa, pozůstatek původního dveřního otvoru.

Přístavek, zbytek jižního křídla. Původně kovárna a místnost pro kovářské pomocníky. Dnes kotelna. Přízemní stavba, zachován původní vstup se dvěma třemi tabulkovými okny. Dveře i okna mají kamenná ostění. Fasáda je členěná. Okna se dveřmi jsou vsazeny do „portálu“ při použití segmentového oblouku. Kordonová římsa z hlavní budovy zde přechází v římsu korunní. Římsa je hladká, profilovaná, rovněž opatřená bílou barvou. Plocha stěn je opatřena šedou barvou.

Jižní strana. Průčelí objektu stanice je hladké bez otvorů, povrchová úprava fasády. Korunní římsa je profilovaná a hladká, opatřená bílou barvou.

Průčelí přístavku (pozůstatek jižního křídla) je hladké a nečleněné. Korunní římsa je v důsledku předchozích oprav méně profilována. Je hladká, bílé barvy. Povrchová úprava fasády opět hladká,

šedé barvy. Do zdi je zabudován kovový žebřík, který nad střechou přístavku pokračuje lávkou ke komínu kotelny.

Západní strana. Ve svislé ose stěny patrový přístavek – zde se dříve nalézaly toalety. Průčelí pětiosé, pět oken v patře, z toho čtyři osazena do špalet, jedno (vlevo od přístavku) lícuje. V přízemí čtyři okna, z toho tři osazena do špalet, jedno lícuje (opět vlevo od přístavku). V patře po obou stranách středového okna v přístavku malá větrací okénka. Tytéž se nalézají i v přízemí po obou stranách mělkého rizalitu, v němž jsou v ose umístěny dvoukřídlové dřevěné dveře. Dveře mají kamenné ostění. Omítky jsou hladké bez členění. Kordonová římsa končí u přístavku, dále přes přístavek neprobíhá. Stejně jako korunní římsa je profilovaná, hladká, bílé barvy. Pod levými okny v přízemí jsou umístěna nízká sklepní okénka, podobná jako na východní straně avšak bez kamenného ostění.

Přístavek – zbytek jižního křídla. Západní strana přístavku je po přestavbě na kotelnu úplně hladká. Přibližně v ose osazeny dveře. Povrchová úprava fasády celé západní strany objektu je provedena stejně jako na zbývajících stranách.

Historie objektu:

Historie objektu přepřahací stanice v Bujanově je přímo spojena s historií a výstavbou první evropské kontinentální železnice České Budějovice – Linec – Gmunden. Na rozdíl od druhé přepřahací stanice na našem území – Holkova – kde byla pro potřeby železnice částečně adaptována budova původního hostince, byla staniční budova v Bujanově postavena na „zelené louce“. Původně se jednalo o dřevěnou budovu. K této domněnce nás vede zmínka přímo v Gerstnerově zprávě z 6. února 1826 (Bericht des Bauführers der Eisenbahn an die löbl. Com. zur Untersuchung und Begutachtung der vorgelegten Baupläne und Überschläge). Zde se hovoří o výstavbě nejnutnějších budov nezbytných pro provoz železnice (sklady, stáje, kůlny, dílny, domy pro hlídače) především ze dřeva. Tyto pak mají být teprve později vystavěny jako kamenné. Víme také, že další nejbližší přepřahací stanice v Kerschbaumu byla původně dřevěná.

S její výstavbou bylo započato nejspíše již v roce 1826. S největší pravděpodobností byla původní budova o něco dále jižním směrem a zcela jistě nebyla patrová. Stanice původně nesla název Suchenthal (Suchdol). Proč došlo k přejmenování stanice nevíme přesně. Nabízí se domněnka, že původní stanice se nalézala v nedalekém Suchdole asi 2,5 km jižněji. Stanice podle některých rakouských historiků (např. Johann Brunner) měla vyhořet a následně být přenesena do Bujanova. F. C. Weidmann se ve své práci z roku 1842 sice zmiňuje o požáru bujanovské stanice, ale zároveň se zmiňuje o tom, že původní stanice stála opodál a ne 2,5 km jinde. K požáru mělo podle všeho dojít v roce 1836. Jde zřejmě o skutečnost, provoz kovárny v dřevěném objektu nebo v těsné blízkosti dřevěného objektu mohl klidně požár způsobit. Archeologický průzkum provedený v souvislosti s rekonstrukcí objektu v nejbližším sousedství požár nepotvrdil. Otázka přejmenování stanice není uspokojivě vyřešena. Jedno řešení se přesto nabízí. Osada Suchdol byla původně významnější než menší Bujanov. Ještě ve smlouvě o koupi budovy ze dne 10. 9. 1890 se hovoří o koupi objektu a zahrady pro školu v Suchdole (ne v Bujanově!). Ke změně mohlo dojít v souvislosti se zavedením

osobní přepravy. Pojmenování stanice po osadě vzdálené 2,5 km pak mohlo být pro cestující zavádějící (nákladu to mohlo být vcelku jedno).

K vystavění zděné stanice došlo v roce 1837. Ve stejném roce byla zahájena i přestavba staniční budovy v Kerschbaumu. Svému účelu sloužila stanice až do roku 1870, kdy byl zastaven provoz na české části trati. Podle zápisu v obecní kronice, učiněném ale až po roce 1945, sloužila budova jako sídlo staničního úřadu. Přestala však svému účelu vyhovovat a bylo rozhodnuto vystavět budovu novou v těsném sousedství. V roce 1890 budovu zakoupila obec a zřídila zde německou základní dvoutřídní školu. Někdy mezi léty 1870 a 1890 došlo ke stržení stájí. Je možné, že se tak stalo hned po roce 1870, protože parní železnice prostě stáje pro koně nepotřebovala. Je však možné, že k tomu došlo až v souvislosti s úpravou objektu pro školu. Základní škola se zde nalézala i v období 1. republiky, během okupace, po roce 1945 a je v budově i dnes.

Současný stav:

Stavebně-technický stav objektu je uspokojivý. Objekt prošel v roce 2003 rekonstrukcí, při které došlo k odvodnění objektu, vybudování nové kanalizace a celkové obnově venkovních fasád.

Využití:

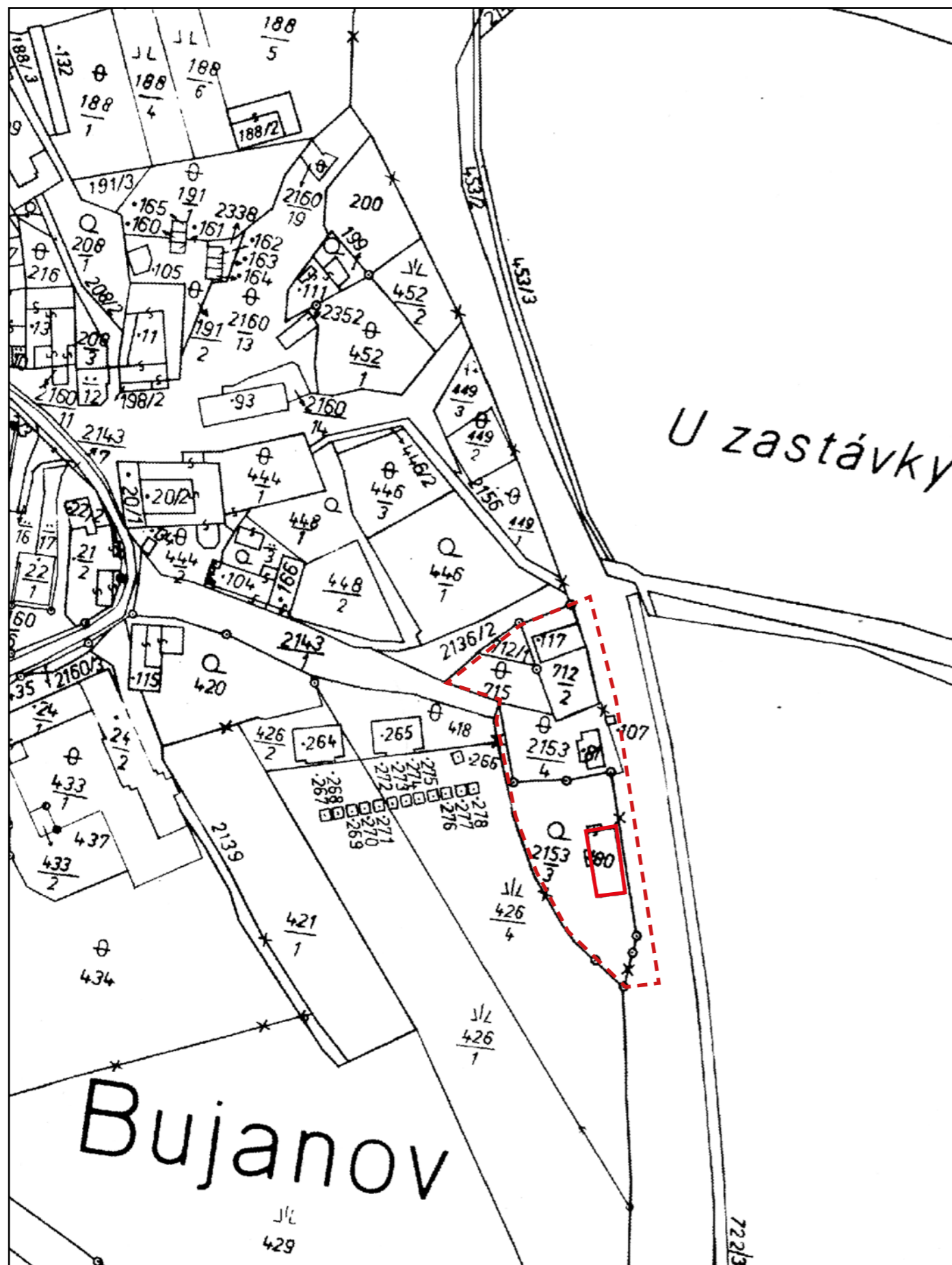
Od roku 1890 slouží objekt jako budova základní školy.

Vlastník:

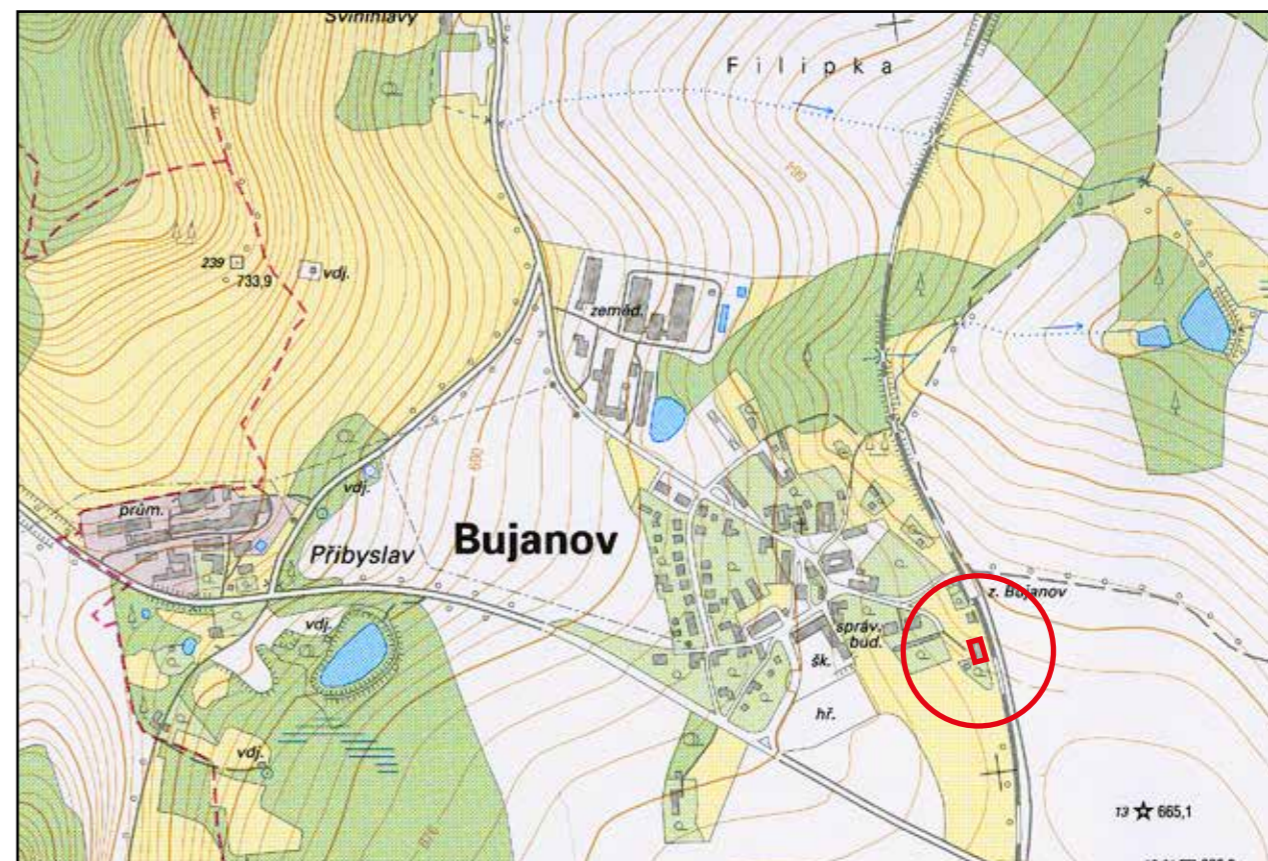
Obec Bujanov, 382 41 Bujanov 26

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo je na východní straně vymezeno stávající železniční tratí, na ostatních stranách respektuje hranice pozemků 2153/3, 2153/4, 715. Na severní straně respektuje hranice pozemků 712/1 a 712/2.

Katastrální mapa, 2007, M 1 : 2 000.

Základní mapa ČR, 2006, M 1 : 10 000.

Lokalizace přeprážní stanice na indikační skice stabilního katastru, 1827-1868.

Bujanovská stanice, pohled od východu, 2022.

Bujanov, jihovýchodní pohled, 2022.

Bujanov, pohled severovýchodní, 2022.

Bujanov, pohled od západu, 2022.

Pohled od jihu na rizalit se vstupními dveřmi, 2022.

Bujanov, pohled od severu, 2022.

Bujanov, budova stanice a strážní domek, kde je umístěno muzeum, 2022.

Bujanov, objekt zastávky, kde má vzniknout infocentrum, 2022.

Bujanovská stanice, pohled od východu, 2007.

Bujanov, jihovýchodní pohled, 2007.

Bujanov, pohled severovýchodní, 2007.

Bujanov, pohled severozápadní, 2007.

Bujanov, detail okna a sklepního okénka na východní straně, 2007.

Bujanov, detail bývalého vstupu do kovárny, 2007.

Bujanov, zachovalý západní vstup do objektu, 2007.

Bujanovský stanice, stav v roce 1925.